

ממצאים עיקריים

כוח העבודה האזרחי

מספר בני 15 ומעלה המשתתפים בכוח העבודה האזרחי עלה בשנת 2008 ב-2.2% לעומת השנה הקודמת והגיע ל-2.957 מיליון. אחוז המשתתפים בכוח העבודה הגיע ל-56.5% ב-2008, לעומת 56.3% ב-2007.

אחוז הנשים המשתתפות בכוח העבודה האזרחי עלה מ-51.1% ל-51.3%, ואחוז הגברים המשתתפים בכוח העבודה האזרחי עלה מ-61.8% ל-62.0%. יש לציין כי בקרב הגברים, עד שנת 2003 הייתה מגמת ירידה באחוז המשתתפים בכוח העבודה האזרחי, ואילו בשנים האחרונות ניתן לראות מגמת עלייה, בעיקר בקרב הגברים בני 60-69 מ-41.6% בשנת 2004 ל-53.1% בשנת 2008. בקרב הנשים ניתן לראות עלייה מקבילה בקרב בנות 55-64 מ-44.3% בשנת 2004 ל-51.5% בשנת 2008. שיעור ההשתתפות בכוח העבודה האזרחי בקרב בני 25-54 (גילי העבודה העיקריים) היה גבוה יותר מאשר בכלל האוכלוסייה – 78.1% (83.9% בקרב גברים ו-72.4% בקרב נשים).

מספר המועסקים גדל בשנת 2008 בכ-95 אלף והגיע ל-2.777 מיליון – עלייה של 3.5% לעומת 2007. זאת, לאחר עלייה של 4.2% ב-2007 לעומת שנת 2006. מספר הנשים המועסקות ומספר הגברים המועסקים גדל כל אחד בכ-47 אלף (עלייה של 3.8% בקרב הנשים ושל 3.3% בקרב הגברים).

העלייה במספר המועסקים הייתה, הן במספרם של המועסקים בעבודה מלאה בדרך כלל והן במספרם של המועסקים חלקית בדרך כלל (4.1% ו-2.1% בהתאמה).

מספרם של המועסקים חלקית שלא מרצון (חיפשו עבודה מלאה או נוספת ולא מצאו) הגיע לכ-111 אלף ב-2008 (17.2% מכלל המועסקים חלקית בדרך כלל) לעומת כ-113 אלף ב-2007 (17.8% מכלל המועסקים חלקית בדרך כלל). למרות הירידה המשיכה סיבה זו להיות בין הסיבות השכיחות ביותר לעבודה חלקית בדרך כלל. הסיבה השכיחה ביותר לעבודה חלקית - 21.3% היא לימודים.

אחוז הבלתי מועסקים הגיע ב-2008 ל-6.1%, לעומת 7.3% בשנה הקודמת. אחוז **הגברים** הבלתי מועסקים ירד מ-6.8% ל-5.7%, ואחוז **הנשים** הבלתי מועסקות ירד מ-7.9% ל-6.5%.

בחמש השנים האחרונות משנת 2004 עד שנת 2008, עלה אחוז המשתתפים בכוח העבודה האזרחי בכל המחוזות, פרט למחוז הדרום. במקביל, ירד אחוז הבלתי מועסקים בכל המחוזות. אחוז הבלתי מועסקים הנמוך ביותר בשנת 2008 היה במחוז תל אביב – 4.8%, כאשר מבין היישובים המונים +100,000 תושבים אחוז זה היה נמוך ביותר ברמת גן - 4.3%. אחוז הבלתי מועסקים הגבוה ביותר היה באשקלון והגיע בשנת 2008 ל-8.1% (לעומת השיא של 17.8% בשנת 2004, באותה שנה הגיע אחוז הבלתי מועסקים ברמת גן ל-5.7%).

מכלל הבלתי מועסקים בשנת 2008, 20.9% **חיפשו עבודה מעל לשנה**, לעומת 23.1% ב-2007.

מועסקים לפי ענפי כלכלה

מספר המועסקים גדל בשנת 2008, כאמור, בכ-95 אלף. התוספת הגדולה ביותר כ-20 אלף מועסקים הייתה **בענף מסחר סיטוני וקמעוני, ותיקונים**, ענף זה גדל בהתמדה כבר מספר שנים ומספר המועסקים בענף זה הגיע לכ-378 אלף. עוד כ-14 אלף מועסקים נוספו לענף **נכסי דלא-ניידי, פעילויות השכרה ושירותים עסקיים**, גם כאן הגידול נמשך כבר מספר שנים ומספר המועסקים בענף זה הגיע לכ-389 אלף.

ענף התעשייה וענף מנהל ציבורי גדלו בכ-10 אלף מועסקים כל אחד ומספר המועסקים בענפים אלה הגיע לכ-432 אלף ולכ-131 אלף בהתאמה.

ממוצע שעות העבודה למועסק בשבוע הגיע בשנת 2008 ל-36.5 (36.6 בשנת 2007).

מועסקים לפי משלחי היד

העלייה הגדולה ביותר במספר המועסקים הייתה בקרב **סוכנים, עובדי מכירות ועובדי שירותים**, תוספת של כ-25 אלף מועסקים ומספרם הגיע לכ-565 אלף. בקרב **בעלי משלח יד אקדמי** הייתה תוספת של 22 אלף מועסקים לאחר תוספת של 17 אלף מועסקים בין השנים 2006 ו-2007 ומספרם הגיע לכ-397 אלף בשנת 2008. מספרם של **עובדי פקידות** עלה ב-17 אלף והגיע לכ-443 אלף מועסקים. מספרם של **המנהלים** עלה ב-14 אלף והגיע לכ-188 אלף מועסקים. בקרב **עובדים מקצועיים בתעשייה, בנינוי ועובדים מקצועיים אחרים**, הייתה תוספת של 13 אלף ומספרם הגיע לכ-496 אלף מועסקים.

יוממות

חלקם של המועסקים העובדים מחוץ ליישוב מגוריהם נמצא במגמת עלייה מאז שנות התשעים והגיע ל-51.3% ב-2008. לאורך כל התקופה, חלקם של הגברים העובדים מחוץ ליישוב מגוריהם גבוה מזה של הנשים, והפער ביניהם נשמר: 57.0% מהגברים המועסקים עבדו מחוץ ליישוב מגוריהם ב-2008 לעומת 44.6% מהנשים המועסקות (ב-1997 היה היחס: 50.1% מהגברים לעומת 39.5% מהנשים).

היוממות מגיעה לשיאה אצל גברים בגילאים 35-44 – 60.2%, ואילו אצל נשים בגיל 25-34 – 49.4%.

היוממות גבוהה במיוחד בקרב תושבי יהודה והשומרון – 69.2%, כאשר רובם מועסקים מחוץ למחוז המגורים (86.1% מהיוממים). במחוז המרכז 62.5% מהמועסקים עבדו מחוץ ליישוב מגוריהם, כאשר 47.2% מחוץ למחוז המגורים. במחוז ירושלים היוממות נמוכה ביותר – רק 18.4% ומהם 52.4% בתוך נפת המגורים.

מועסקים המקבלים את שכרם באמצעות חברת כוח אדם

בשנת 2008, 51.7 אלף שכירים שעבדו ב-12 החודשים האחרונים שקדמו לסקר, קיבלו את שכרם באמצעות חברת כוח אדם (לעומת 62.2 אלף ב-2007). 41.8 אלף מתוכם, שהם 1.5% מכלל המועסקים במשק, היו מועסקים בשבוע הקובע. חלקן של הנשים מכלל המועסקים באמצעות חברות כוח אדם עלה השנה ל-51.7% (חלקן בכלל המועסקים הגיע ל-46.4%). כ-30.0% מהמועסקים באמצעות חברות כוח אדם עובדים בענף **התעשייה**. לפי משלח יד, כ-26% הם **עובדי פקידות** ועוד כ-26% הם **עובדים מקצועיים בחקלאות, בתעשייה, בנינוי ובתחומים אחרים או עובדים בלתי מקצועיים**.

בנוסף, היו ב-2008 כ-119 אלף מועסקים שעבדו באמצעות קבלן משנה בענפי כלכלה **פעילויות שמירה, אבטחה וניקיון** (סמל ענף 750) ו**שירותי מטפלות בית** (סמל ענף 862).

תעסוקת נשים חד-הוריות

מספרן של הנשים החד-הוריות בשנת 2008 הגיע ל-94.4 אלף (לעומת 91.4 אלף ב-2007).

73.1% מכלל הנשים החד-הוריות בשנת 2008 השתתפו בכוח העבודה האזרחי, וזאת לעומת 67.3% מכלל הנשים עם ילדים ו-79.8% מכלל הנשים היהודיות, עם ילדים. יש לציין, כי רוב הנשים החד-הוריות הינן יהודיות.

52.8% מהנשים החד-הוריות הן אמהות לילד אחד; אחוז ההשתתפות בכוח העבודה האזרחי גבוה ביותר בקרב אימהות חד-הוריות לילד אחד או שניים – 75.5% ו-79.4% בהתאמה.

גם שיעור המועסקות בקרב הנשים החד-הוריות גבוה יותר מאשר בקרב כלל הנשים עם ילדים – 66.2% לעומת 63.5%, אך נמוך בהשוואה לכלל הנשים היהודיות עם ילדים – 75.3%.

אחוז הנשים החד-הוריות המועסקות בעבודה מלאה בדרך כלל (35 שעות ויותר) מכלל המועסקות, הגיע ל-62.5% לעומת 62.8% בקרב כלל הנשים עם ילדים ו-64.7% בקרב הנשים היהודיות עם ילדים.

שכירים ושכר ממוצע למשרת שכיר בתחום ההייטק

אחוז השכירים העובדים בתחום ההייטק גדל במשך השנים והגיע בשנת 2001 לשיא של 10.6% מסך השכירים. מ-2002 הייתה ירידה, אך משנת 2004 חלה התאוששות, ובשנת 2007 חזר אחוז השכירים ל-10.6%, בשנת 2008 נרשמה עלייה קלה ל-10.7%, ומספר השכירים בתחום ההייטק הגיע לכ-259.5 אלף (171.2 אלף גברים, 88.3 אלף נשים).

מבין המועסקים בתחום ההייטק, 117.1 אלף עבדו בענפי התעשייה בתחום ההייטק ו-142.4 אלף בענפי השירותים בתחום ההייטק.

השכר הממוצע למשרת שכיר בתחום ההייטק הגיע בשנת 2008 ל-15,746 ש"ח.

שעות נוספות

בפרסום זה מתפרסם לראשונה לוח לפי שעות נוספות למועסקים בשנים 2006-2008 (לוח 2.54).

בשנת 2008, 82.1 אלף שהם כ-3.0% מהמועסקים עבדו שעות נוספות; שיעור זה מהווה ירידה לעומת השנים 2007 ו-2006 (3.5%-ו-3.6% בהתאמה), ב-2008 חלה ירידה, לא רק באחוז של אלו שעבדו שעות נוספות אלא גם במספר השעות הנוספות הממוצע. מספר השעות הנוספות הממוצע היה 7.6 שעות בשנת 2008 לעומת 8.1 שעות ב-2007 ו-7.9 שעות ב-2006. בשנת 2008 אחוז הגברים שעבדו שעות נוספות דומה לאחוז הנשים שעבדו שעות נוספות, כאשר גברים עובדים בממוצע שעה נוספת יותר מאשר נשים (8.1 לעומת 7.1). בשנים קודמות אחוז הגברים שעבדו שעות נוספות היה גבוה יותר, בשנת 2006 3.8% מהגברים עבדו שעות נוספות לעומת 3.3% מהנשים (ב-2007 3.6% מהגברים לעומת 3.3% מהנשים). בשנת 2008 הענפים העיקריים בהם עבדו שעות נוספות הם: **מינהל ציבורי** - 4.8% מכלל המועסקים בענף, **בנקאות ביטוח ומוסדות פיננסיים אחרים** 4.7% ובענף התעשייה 4.0% בלבד. לפי משלחי יד, אחוז המועסקים שעבדו שעות נוספות הגבוה ביותר, היה בקרב **משלח יד אקדמי** ובקרב **מנהלים** 4.1%-ו-4.0% בשנת 2008, בהתאמה.

בשנת 2006 ממוצע השעות הנוספות הגבוה ביותר היה בענף **שירותי אירוח ואוכל** - 9.7 שעות. בשנת 2007 בענף **שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ועוד ובענף שירותי אירוח ואוכל** - 10.2 שעות. בשנת 2008 ממוצע השעות הנוספות הגבוה ביותר היה בענף **החקלאות** 10.0 שעות, בענף **שירותים קהילתיים, חברתיים, אישיים ועוד** - 9.5 שעות, ובענף **מינהל ציבורי** - 9.0 שעות.

יש לציין כי כתוצאה מהבדלים במספר המועסקים הכללי בענפי הכלכלה ובמשלחי היד השונים, רובם של העובדים שעות נוספות הינם עובדים מקצועיים מענף התעשייה.

מתייאשים מחיפוש עבודה

בשנת 2008 היו בישראל 42.5 אלף מתייאשים מחיפוש עבודה, לעומת 46.9 אלף ב-2007: 52.0% מהם היו גברים ו-48.0% נשים. חלקם של היהודים מכלל המתייאשים עמד על 29.9% בשנת 2008 לעומת 34.5% בשנת 2007.

53.1% מכלל המתייאשים מחיפוש עבודה טענו ש"אין עבודה מתאימה באזור המגורים" שלהם. בקרב היהודים משקלה של סיבה זו נמוך יותר (20.2%) ממשקלה בקרב בני הדתות האחרות (67.2%). הסיבה השכיחה בקרב יהודים היא "אין עבודה מתאימה במקצוע" (31.7%).